

Білостоцький державний університет
(м. Білосток, Республіка Польща)

The branch of the University
of Bialystok in Vilnius
Faculty of Economics
(Lithuania)

Міністерство освіти і науки України

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Юридичний факультет
Кафедра приватного права

Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ:
ЗАКОНОДАВЧЕ РЕАГУВАННЯ
НА ГЕОПОЛІТИЧНІ Й ІСТОРИЧНІ ПРОБЛЕМИ

ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ: ЗАКОНОДАВЧЕ РЕАГУВАННЯ НА ГЕОПОЛІТИЧНІ Й ІСТОРИЧНІ ПРОБЛЕМИ

.....

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної онлайн конференції

**6 грудня 2022 року
м. Чернівці**

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Юридичний факультет
Кафедра приватного права

Білостоцький державний університет
(м. Білосток, Республіка Польща)

The branch of the University of Bialystok in Vilnius
Faculty of Economics
(Lithuania)

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

**Правові виклики сучасності:
законодавче реагування
на геополітичні й історичні проблеми**

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної онлайн конференції
6 грудня 2022 року
м. Чернівці

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2022

УДК 340.134:[327:911]](082)
П 685

Редакційна колегія:

Гетьманцева Ніна Дмитрівна, докторка юридичних наук, доцентка, завідувачка кафедри приватного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (*голова*);

Кіріяк Оксана Василівна, кандидатка юридичних наук, доцентка кафедри приватного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (*відповідальний секретар*);

Ярошенко Олег Миколайович, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, проректор з навчально-методичної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Бутирський Андрій Анатолійович суддя господарського суду Чернівецької області, доктор юридичних наук, професор;

dr hab. Mięczyława Zdanowicz, prof. UwB завідувачка кафедрою європейського права Uniwersytet w Białymstoku;

dr hab. Anna Doliwa-Klepaska, prof. UwB кафедра європейського права Uniwersytet w Białymstoku;

dr Elżbieta Majewska - Branch of the University of Białystok in Vilnius.

П 685 **Правові** виклики сучасності : законодавче реагування на геополітичні й історичні проблеми : Матеріали III Міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (Чернівці, 6 грудня 2022 року) / [редкол.: Н.Д. Гетьманцева (голова), О.В. Кіріяк (відпов. секр.) та ін.]. – Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. – 345 с.

ISBN 978-966-423-760-1

До збірника увійшли матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Правові виклики сучасності: законодавче реагування на геополітичні й історичні проблеми» (Чернівці, 6 грудня 2022 року).

Редколегія не несе відповідальності за науковий зміст і виклад матеріалу, що подано у рукописах.

Для науковців, аспірантів та студентів.

УДК 340.134:[327:911]](082)

ISBN 978-966-423-760-1

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2022

Організаційний комітет:

CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
юридичний факультет
кафедра приватного права*

UNIWERSYTET
W BIAŁYMSTOKU

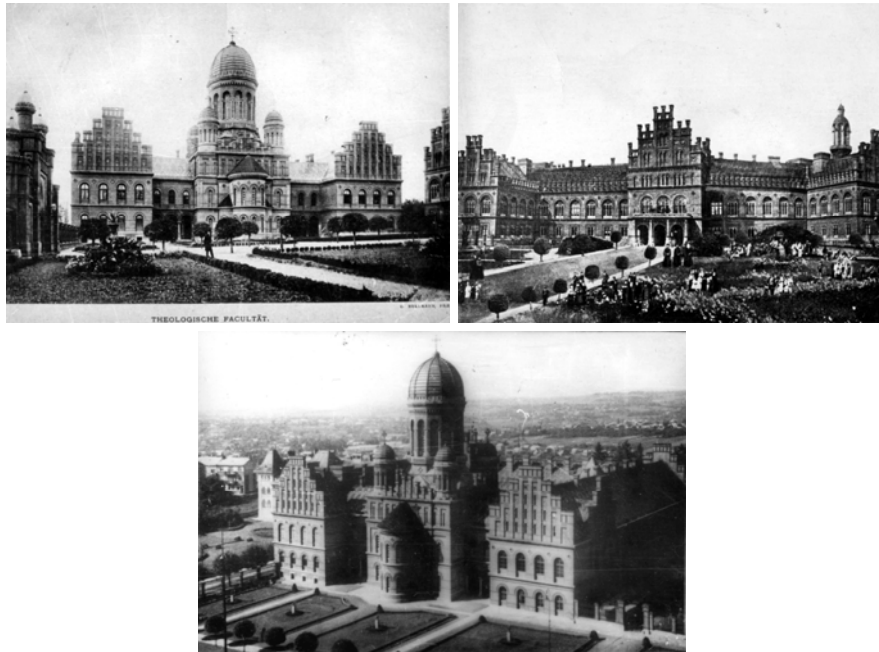
*Білостоцький державний
університет
(м. Білосток, Республіка Польща)*

*Національний юридичний
університет імені Ярослава
Мудрого*

*The branch of the University of
Białystok in Vilnius
Faculty of Economics
(Lithuania)*

Історія університету

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича — один із найстаріших класичних університетів в Україні. Розташований у величній будівлі сучасних Чернівців – комплексі, спорудженому в 1864-1882 рр. як резиденція буковинських митрополитів за проектом відомого чеського архітектора Йосифа Главки. Роботи інтер'єрів виконані віденськими художниками К. Іобстом, І. Кляйном, чеським К. Свободою, буковинськими Е. Бучевським і Є. Максимовичем. Стиль будівель еклетичний з домінуючим мотивом візантійської та романської архітектури.

1868 року ставиться питання в Буковинському сеймі про заснування юридичної академії в Чернівцях. А 1872 року депутат краю доктор Костянтин Томащук на засіданні від 28 листопада 1872 р. висунув і обґрунтував пропозицію про заснування в Чернівцях університету.

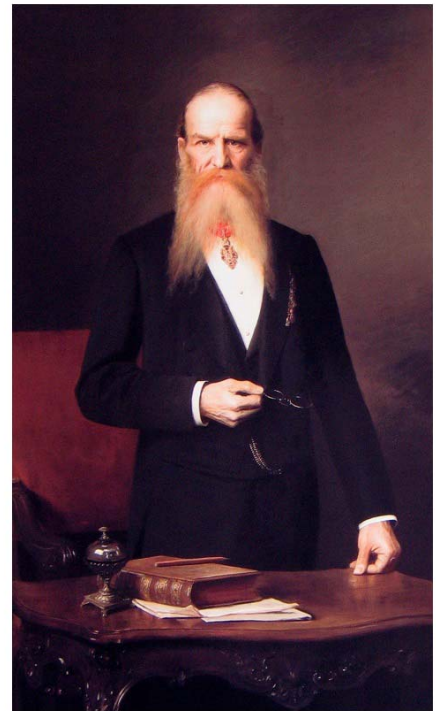
Указом австрійського імператора Франца-Йосифа від 31 березня 1875 р. було засновано Чернівецький університет, у тому числі й богословський греко-православний факультет - єдиний православний факультет в Австрійській імперії.

4 жовтня 1875 р. відбулося урочисте відкриття університету, якому було надано назву Чернівецький університет ім. Франца-Йосифа.

Мав різні назви: імені **Франца Йосифа** (нім. *Franz Josephs*) у 1875–1918 рр., *Universitatea Regele Carol I din Cernăuți* (1919–1940) і Чернівецький державний університет після 1940 року. З **1989** року Чернівецькому університетові присвоєно ім'я **Юрія Федьковича**.

Перший ректор — відомий учений і громадський діяч К. Томащук. Тут викладали і вели дослідницьку роботу науковці європейського та світового рівня: економіст Й. Шумпетер, юрист Г. Гросс, історик Р. Кайндль, славіст О. Калужняцький, мовознавець С. Смаль-Стоцький.

Після розпаду Австро-Угорської імперії у 1918 році Університет до 1940 року вважався румунським вищим навчальним закладом.

У 1940 році після входження Північної Буковини до складу УРСР Університет реорганізовано у державний вищий навчальний заклад з українською мовою навчання. У 1989 році Університетові присвоєно ім'я визначного буковинського письменника Юрія Федьковича, у 2000 році - надано статус національного.

Сьогодні в Університеті функціонує 2 інститути: Інститут біології, хімії та біоресурсів та Інститут фізико-технічних і комп'ютерних наук, 12 факультетів: географічний, економічний, іноземних мов, історії, політології та міжнародних відносин, архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва, педагогіки, психології та соціальної роботи, математики та інформатики, філологічний, філософсько-теологічний, факультет фінансів, підприємництва та обліку, факультет фізичної культури та здоров'я людини, юридичний; коледж. Діє кафедра військової підготовки.

Підготовка майже 20 тисяч студентів здійснюється за 54 напрямками, 69 спеціальностями. Функціонує 87 кафедр.

Навчально-виховний процес та наукову роботу забезпечують 1200 викладачів: з них 130 докторів наук, професорів, більше 700 кандидатів наук, доцентів; 15 академіків Національної академії наук України, Національної академії педагогічних наук України та Академії наук вищої школи України; 5 лауреатів Державних премій; 39 – відзначені державними нагородами.

В Університеті діють аспірантура і докторантура, 11 спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій. Основні напрями наукових досліджень: теоретичні

та прикладні дослідження напівпровідникового матеріалознавства; розробка нових технологій, матеріалів, мікросхем і приладів для опти-, радіо- та мікроелектроніки, напівпровідникового приладобудування; статична оптика, голографія; технології модульного навчання; інноваційні технології в бізнесі та освіті, проблеми творчої самореалізації

особистості; охорона навколишнього середовища; екологія; географі; історія України міжнародні відносини, політологія, проблеми мови та літератури, правознавство та ін. За цими напрямками працює понад 15 наукових шкіл.

При Університеті діють: центр буковинознавства, *центр канадських студій імені Рамона Гнатишина*, центр американських студій, *центр німецькомовних студій «Геданкендах»*, *центр євроатлантичної інтеграції та безпеки*, центр богемістики, центр порівняльної румунської філології імені Г. Бостана, *центр славістичних студій*, центр іудаїки; *історико-культурний центр*, клуб творчої молоді «Контакт».

Університет має 14 навчальних корпусів, 7 гуртожитків, спорткомплекс, дослідне господарство, ботанічний сад, зоологічний, геологічний та етнографічний музеї, видавництво «Рута», бібліотеку з книжковим фондом майже 3 млн. примірників. Видається студентська газета «Ньюформати».

Поряд з університетом вдало спланований мальовничий дендрологічний парк з рідкісними видами рослин.

Діє розгалужена система органів студентського самоврядування, які беруть активну участь у навчально-виховному процесі, науковому і громадському житті міста, області.

Викладачі і студенти беруть участь у спільних наукових програмах, які здійснюються згідно з угодами про творчу співпрацю з провідними навчальними закладами та науковими інституціями США, Канади, Австрії, Німеччини, Польщі, Росії, Болгарії, Англії, Македонії, Румунії, Чехії, Китаю, Ізраїлю та інших країн. Про міжнародний авторитет ВНЗ свідчать і такі факти, як визнання Міжнародним біографічним центром у Кембріджі двох професорів «Людиною року», присвоєння науковцям

звання «Почесний доктор» Саскачеванського (Канада), Сучавського (Румунія) та Бельцького (Молдова) університетів, присудження грантів 14 викладачам, аспірантам та студентам університету, премії Галілео Галілея проф. О. Ангельському.

У жовтні 1999 року Чернівецький університет прийняли до лав почесних членів Міжнародної асоціації університетів «PhiBetaDelta» (США). З 2000 року Чернівецький університет є членом Дунайської ректорської конференції.

У січні 2009 р. університет увійшов до Європейської асоціації університетів, приєднався до Угоди про партнерство у створенні електронної бібліотеки України (ELibUkr). Ще одним визначальним моментом є позитивне рішення про приєднання Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича до Великої хартії університетів (MagnaChartaUniversitatum).

28 червня 2011 року, у день відзначення 15-ї річниці Конституції України, 35 сесія Комітету Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО прийняла рішення включити Архітектурний ансамбль Резиденції митрополитів Буковини і Далмації (нині Центральний корпус університету) до списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Архітектурний шедевр Резиденції митрополитів Буковини і Далмації створено за проектом чеського архітектора Йозефа Главки, будівництво якого тривало впродовж 1864-1882 рр. Резиденція митрополитів Буковини і Далмації є третім власне український об'єктом, що входить до Списку Всесвітньої спадщини.

Вітаю шановних учасників 3 міжнародної науково-практичної конференції «Правові виклики сучасності: законодавче реагування на геополітичні й історичні проблеми» і дякую за виявлену увагу та участь в Інтернет-форумі.

Традиційна для кафедри приватного права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича науково-практична конференція вже втретє при підтримці Білостоцького університету

(м. Білосток, Польща), Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (м. Харків), вийшла на міжнародний рівень.

Проведення такого роду конференцій є важливою подією і, безсумнівно, робить відповідний внесок у покращення процесу наукових досліджень, створить стимули для подальшої плідної роботи. Вважаю, що це є значним кроком у розвитку юридичної науки, сприяє обміну думками як між зарубіжними науковцями так і вченими різних куточків нашої України, підтримує зв'язок між наукою та практикою.

З упевненістю можна сказати, що науковий вектор, заданий конференцією, досягнув бажаного результату. Дискусійний майданчик конференції з кожним роком розширює свої географічні кордони, а наукова проблематика конференції відкриває шлях до нових знань.

Сподіваюся, що накопичений нами науковий досвід буде корисним у процесі подальшої науково-дослідної роботи.

Висловлюю впевненість у збереженні та примноженні відносин, що склалися, і сподіваюся на нашу подальшу співпрацю.

Бажаю вам здоров'я, цікавої роботи та корисних ділових контактів!

*ректор Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
професор, доктор фізико-математичних наук
Роман ПЕТРИШИН*

*проректор з наукової роботи
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
професор, доктор технічних наук
Андрій САМІЛА*

Вітаю учасників, гостей та організаторів з відкриттям третьої Міжнародної онлайн-конференції «Правові виклики сучасності: законодавче реагування на геополітичні й історичні проблеми».

Тематика минулорічної конференції була присвячена правовим викликам в умовах пандемії. Провідні науковці з різних галузей об'єдналися та доклали чимало зусиль для того, щоб побороти пандемію та її наслідки. Більшість з нас навіть не могли уявити, що на нашу землю прийде набагато небезпечніша чума ХХІ століття, на яку не діють засоби індивідуального захисту та лікування, не діють закони цивілізованого світу і права людей. Але ворог не здогадувався з яким волелюбним і працьовитим народом має справу, він погано вчив історію, погано аналізував, не зробив жодного правильного і логічного висновку щодо наслідків такого вторгнення. Український народ не здається, патріотично свідомі громадяни з перших днів тримають оборону на різних фронтах війни. Особливу шану і подяку хочеться віддати Героям, полеглим за волю України та всім українським захисникам і захисницям. Пам'ять про їх подвиги, про подвиги всього українського народу назавжди залишиться в наших серцях.

Незважаючи на усі перешкоди, науковці продовжують свою справу і конференція уже третій рік поспіль збирає найкращих фахівців у галузі юриспруденції. Тематика конференції є надзвичайно важливою в реаліях сьогодення і я дякую юристам, які тримають свій фронт. Велика подяка нашим закордонним партнерам і учасникам конференції з Польщі, Литви, Великої Британії, Норвегії, Румунії, Чехії, Словаччини, Грузії, Молдови та інших країн. Незважаючи на те, що це 3-тя конференція, вона вже виходить на потужну міжнародну арену, про що свідчить географія учасників та високий рівень наукових доповідей. Я впевнений, що з часом цей рівень зростатиме і матимемо чудову перспективу індексації у матеріалів у міжнародних наукометричних базах.

Усім учасникам бажаю успішних виступів, цікавих дискусій та обговорень. Успіхів, здоров'я та мирного неба! Слава Україні!

Шановні учасники конференції

Від імені Чернівецької правничої школи, декана юридичного факультету професора Віталія Вдовічена та від себе особисто щиро вітаємо вас з початком роботи Міжнародної науково-практичної онлайн конференції «Правові виклики сучасності: законодавче реагування на геополітичні та історичні проблеми»!

Доброю традицією є проведення подібних заходів спільними зусиллями кафедри приватного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Університету м. Білосток, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та Відділенням університету Білосток у Вільнюсі.

Минулі роки епідеміологічна ситуація змушувала увесь світ ізолюватися та підлаштувати усі процеси під умови нової реальності. Сьогодні, навпаки, увесь цивілізований світ згуртувався задля наближення перемоги України у війні, яку розпочала російська федерація.

Нові технології та можливість зустріти однодумців, перебуваючи в будь-якій точці світу, скоротила відстань між нами. Ми раді, що коло однодумців, колег з міжнародної наукової спільноти та з різних наукових шкіл зустрілися сьогодні та готові ділитися своїми дослідженнями, думками щодо визначення, суті та змісту проблем історичного та геополітичного характеру, а також презентувати останні дослідження та відкриття.

Адже юридична наука не може стояти осторонь вирішення вказаних проблем, навпаки, вона має стати флагманом у процесі їх вирішення, запропонувавши правові механізми ефективного і дієвого забезпечення.

Разом з тим тема сьогоднішньої конференції набуває особливого значення, адже стосується надзвичайно важливого питання для всієї України, для її подальшого відновлення, розвитку та соціально-економічного зростання.

Лише спільні наукові зусилля мають реальний потенціал до втілення в життя. Глибоко переконана, що фахові доповіді, повідомлення і дискусії, нові ідеї, погляди та концепції доповідачів та учасників конференції сприятимуть узагальненню наукових підходів й розробці рекомендацій щодо подальшого вдосконалення законодавчого забезпечення суспільно-політичних та євроінтеграційного процесів.

Бажаю всім учасникам науково-практичної конференції плідної та творчої праці. Впевнена, що цікаві та інформативні матеріали й доповіді заохочуватимуть до жвавого наукового обговорення та поглиблення досліджень у цій сфері, а результати нашої спільної праці стануть вагомим внеском у розв'язання актуальних правових проблем та забезпечать їх гарантію на законодавчому рівні.

Програма конференції є надзвичайно цікавою та різноманітною. Проблематика, що визначає теми виступів учасників конференції, актуальна як для академічної науки, так і для практичної діяльності.

Віriamo в якнайшвидшу перемогу світла над темрявою, освіченості над невіглаством. Адже, «тисячолітня героїчна історія нашої держави і особливо події останніх місяців зобов'язують нас – українську наукову еліту – до дієвості та результативності своєї праці для перемоги України і подальшого розквіту і благополуччя нашої держави».

*перша заступниця декана юридичного факультету,
заступниця з навчально-методичної роботи
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
кандидатка юридичних наук, доцентка
Оксана МЕЛЕНКО*

Слава Україні!

Шановні учасники конференції, шановні присутні!

Від імені ректора Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого академіка Національної академії правових наук України, доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України Анатолія Павловича Гетьмана щиро вітаю Вас з початком роботи Міжнародної науково-практичної конференції «Правові виклики сучасності: законодавче реагування на геополітичні й історичні проблеми».

В буремні воєнні часи відбулися серйозні зміни в суспільно-політичному житті, які вимагають адекватного відображення у правовій реальності, вироблення ефективного юридичного механізму регулювання суспільних відносин. Мають місце проблеми, які повинні хвилювати думку всіх тих хто причетний до юриспруденції: будь-то науковець-правознавець, викладач або студент юридичного ЗВО. Так, наприклад, проблемним питання, що суди хоча і отримали статус незалежної гілки влади, однак не стали дієвим та ефективним інститутом захисту прав людини. Питання повноважень Президента, Верховної Ради, Уряду залишаються юридично незбалансованими в результаті чого є загроза виникнення зайвих і дестабілізуючих країну політичних конфліктів. На жаль і правоохоронні органи і прокуратура ще не перетворені на органи правопорядку відповідно до європейських стандартів. Ряд соціальних прав і гарантій поки що залишаються декларованими і не забезпечені механізмом юридичного захисту.

Ці та багато інших питань мають пряме відношення до юридичної науки, що формулює пропозиції і рекомендації для впровадження їх на законодавчому рівні.

Цьому обов'язково має слугувати широка спільна дискусія науковців і практиків, викладачів і студентів юридичних закладів вищої освіти.

Сподіваюся на цікаві й інформативні доповіді та повідомлення, сприятимуть жвавій науковій дискусії.

Дякую усіх її учасникам за цікаві доповіді і плідну роботу, і певен, що такі конференції збагачуватимуть кожного з нас та вітчизняну правову науку в цілому.

*член-кореспондент НАПрН України,
проректор з навчально-методичної роботи
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
професор, доктор юридичних наук,
Олег ЯРОШЕНКО*

Ніна ГЕТЬМАНЦЕВА

*завідувачка кафедри приватного права юридичного факультету
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
професорка, докторка юридичних наук*

Вітаю всіх учасників з відкриттям міжнародної науково-практичної конференції, яка присвячена надзвичайно важливому питанню: «законодавча відповідь на геополітичні та історичні паралелі міжнародної ситуації».

Проведення такого роду міжнародних науково-практичних конференцій свідчить про те, що наука є тим фундаментом від якого залежить професійний і творчий потенціал кожної людини, а звідси – розвиток і ефективне функціонування політичної, соціально-економічної, культурної та ментальної систем кожної країни.

Безсумнівно глобалізація та інформаційна революція кардинально змінили європейську й світову науку і освіту, надавши колосальні інформаційно-технічні та організаційні можливості для отримання людиною сучасних знань, але в той же час створивши низку загроз традиційним культурно-освітнім цінностям.

Сьогодні можна визначити низку базових пріоритетів мирного співіснування людства, які становлять базис виховання кожного індивідууму, а саме переконань, що людина – найвища цінність цивілізації; усвідомлення ролі загальнолюдських цінностей – свободи та прав людини; толерантного ставлення до прав, свобод та інтересів народів і націй; дотримання універсальних принципів загальнолюдських взаємин і стосунків гуманізму і справедливості; недопущення порушень прав і свобод людини і народів, реалізація гарантій стабільного миру на планеті.

Сьогодні варто постійно нагадувати громадянам про цінність мирного життя, пам'ятати трагічні уроки історії. Такі цінності, як мир, свобода, справедливість повинні стати стратегічною метою людства всієї планети.

Ось ті основні завдання, які ми повинні планетарно вирішувати та реалізовувати спільною працею. Дякую польським колегам за співпрацю у вказаній сфері з побажаннями миру і добра всім нам!

Dr hab. Elżbieta Kuźelewska, prof. UwB
Vice-Dean for Science
Faculty of Law, University of Białystok

Ladies and Gentlemen, Dear Academics, Dear Friends!

Thank you very much for the invitation to open the annual conference organized by our Faculty in cooperation with the Faculty of Law of the Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. It is wonderful to have the Vilnius Branch of the University of Białystok with us again.

I am very glad to notice that despite many obstacles, the efforts continue to keep the annual tradition and to gather in this wonderful academic environment.

It is hard to believe that when the conference took place last year, we were still trying to recover from the pains of the pandemic, but we were looking forward to a bright future. A year later, the pandemic problems seem like history in the face of the current challenges resulting from the unprecedented attack of Russia against Ukraine in complete violation of international rules and all possible human ethics.

This conference is dedicated to the legislative response to geopolitical and historical problems.

It goes without saying today, that history has yet to teach all of us many lessons and that the past experience shapes the present issues at stake. I am honored to see a list of excellent speakers from many countries who will present their papers and share their reflections.

I wish you all to dive into fascinating discussions and further lessons that can be left to those who will see us as history.

dr hab. Jerzy Halicki, prof. UwB
Dyrektor Filii UwB w Wilnie

Current legal challenges: legislative response to geopolitical and historical problems
Aktualne wyzwania prawne: legislacyjna odpowiedź na problem geopolityczne i historyczne

Szanowni Państwo!

W ostatnich latach przyszło nam mierzyć się z wyzwaniami, jakie niosą za sobą najpierw pandemia, następnie kryzys migracyjny oraz ostatnio także działania wojenne. Dużą odwagą jest mówić w obecnej sytuacji o współczesnych wyzwaniach prawa, o legislacji, o problemach geopolitycznych i historycznych. Zwłaszcza gdy obserwujemy to, co się dzieje za naszą wschodnią granicą, u naszych przyjaciół Ukraińców. Pojawia się bowiem zwątpienie w moc prawa, które jest przez agresora codziennie łamane. Ale musimy pamiętać, że ten agresor, choć nie przestrzega reguł prawa międzynarodowego, to tego prawa nie unieważnił. Zatem wszelkie działania, które mogą wpłynąć na sytuację prawną i pozwolą nam wejść w nową, lepszą rzeczywistość, mają sens.

Chciałbym bardzo serdecznie podziękować wszystkim uczestnikom za włączenie się w tę trudną, ale niezwykle istotną w obecnej sytuacji dyskusję i pozdrowić szczególnie naszych przyjaciół w Ukrainie. Życzę wszystkim Państwu owocnych obrad.

dr hab. Anna Doliwa-Klepcka, prof. UwB
The Head of the Institute of European Law
Faculty of Law University of Białystok

Ladies and Gentlemen, Dear Friends,

On behalf of myself and my colleagues from *European Law Department Faculty of Law University of Białystok* I would also like to extend a warm welcome to all the guests, participants, distinguished researchers - colleagues and friends from the world of science.

I am very pleased that, despite the difficult times and challenges worse than the pandemic, our scientific partnership continues to grow. This is the next international academic event organised by the Faculty of Law of the University of Białystok in cooperation with the Faculty of Law of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University and the third annual conference in the "Current legal challenges" cycle.

Once again, we have managed to bring together a group of distinguished academics of various interrelated disciplines - just as the current challenges are various in the shadow of the war crisis, the economic crisis, or the migration crisis.

I wish everyone fruitful deliberations, interesting discussions and inspiration for further research.

Once again, I would like to thank my esteemed previous speakers very much for their warm words and for the ceremonial opening - and now I consider the conference officially open.

ЗМІСТ

Історія Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Вітальне слово ректора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доктора фізико-математичних наук, професора **ПЕТРИШИНА Романа Івановича**.

Вітальне слово проректора з наукової роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доктора технічних наук, професора **САМІЛИ Андрія Петровича**.

Вітальне слово першої заступниці декана юридичного факультету, заступниці з навчально-методичної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доцентки, кандидатки юридичних наук **МЕЛЕНКО Оксани Володимирівни**.

Вітальне слово члена-кореспондента НАПрН України, проректора з навчально-методичної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, професора, доктора юридичних наук **ЯРОШЕНКА Олега Миколайовича**.

Вітальне слово завідувачки кафедри приватного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, професорки, докторки юридичних наук **ГЕТЬМАНЦЕВОЇ Ніни Дмитрівни**.

Вітальне слово **Dr hab. Elżbieta Kuźelewska**, prof. UwB Vice-Dean for Science Faculty of Law, University of Białystok.

Вітальне слово **prof. UwB dr hab. Jerzy Halicki**, Dyrektor Filii UwB w Wilnie.

Вітальне слово **dr hab. Anna Doliwa-Klepcka**, prof. UwB The Head of the Institute of European Law Faculty of Law University of Białystok.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

OLEG YAROSHENKO. THE ILLEGAL EMPLOYMENT OF THIRD-COUNTRY NATIONALS IN THE MEMBER STATES OF THE EUROPEAN UNION	19
EKA BERAIA. LEGISLATIVE AND SOCIO-ECONOMIC CHALLENGES OF MIGRATION IN GEORGIA BEFORE AND AFTER THE RUSSIAN INVASION OF UKRAINE	22
ALIONA CARA-RUSNAC. REGULATORY CHALLENGES RELATED TO DIGITAL CONTRACTS: A COMPARATIVE ACCOUNT	23
ANNA DOLIWA-KLEPCKA. AKCESJA NOWYCH PAŃSTW DO UNII EUROPEJSKIEJ W ŚWIETLE GLOBALNYCH WYZWAŃ	29
BRIAN GORLICK. STATE INTERESTS AND THE GLOBAL RESPONSE TO FORCED DISPLACEMENT: HOW CAN WE MOVE FORWARD	31
MARTA JAMIOŁKOWSKA. UNIA EUROPEJSKA WOBEC ALGORYTMICZNEGO PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH MIGRANTÓW	46
SYLWIA LESZCZU. THE GENDER ASPECT OF MIGRATION AND REFUGEE ISSUES IN EUROPE	50
VAKHTANG MAISAIA. PRIVATE MILITARY COMPANIES AND MERCENARIES GEOPOLITICS AND VIOLATIONS OF INTERNATIONAL LAW - ON CASE OF RUSSIA'S AGGRESSION IN UKRAINE	51
JAN-URBAN SANDAL. SOCIAL ENTREPRENEURS AND THE FAMILY	52
CHRISTOPH SCHMETTERER. WHO WAS KARL FRIEDRICH ADLER AND WHY SHOULD WE DEAL WITH HIM?	53
IRENA MIKLASZEWICZ. SYTUACJA PRAWNA UKRAJŃCÓW NA LITWIE OPUSZCZAJĄCYCH TERYTORIUM SWOJEGO PAŃSTWA W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM	57
MAGDALENA PERKOWSKA. PRZESTĘPSTWO ORGANIZOWANIA NIELEGALNEGO PRZEKROCZENIA GRANICY JAKO WYZWANIE DLA TEORII I PRAKTYKI	59
MARTIN PÍRY. TRANSPARENCY AND SUBSIDIARITY AS METHODS OF SELF-GOVERNMENT	60
VITALII PISTRIUGA. THE PROCEDURE FOR CHALLENGING NOTARIAL ACT IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA	64

CHARLES SZYMANSKI. SOCIAL CLAUSES IN INTERNATIONAL FREE TRADE AGREEMENTS AND THE PROTECTION OF WORKER'S RIGHTS – A REMEDY TO THE EXCESSES OF GLOBALIZATION?	67
MATEUSZ H. ZIEMBLICKI. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁAŃ FRONTEXU W PIERWSZYCH MIESIĄCACH ROSYJSKIEJ INWAZJI NA UKRAINĘ	68
WOJCIECH ZOŃ. KRYZYS MIGRACYJNY A PUSZCZA BIAŁOWIESKA - WYBRANE PROBLEMY OCHRONY TRANSGRANICZNYCH OBIEKTÓW PRZYRODNICZYCH	71

ПАНЕЛЬНІ ДИСКУСІЇ

МИКОЛА ІНШИН. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ З ПРАВОМ ЄС	77
ВІКТОР ЩЕРБИНА. ПОНЯТТЯ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ЮРИДИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ	79
МИХАЙЛО ШУМИЛО. ПРЕЗУМПЦІЯ ТРУДО-ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН ЗАЙНЯТИХ НА ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМАХ У СФЕРІ ДОСТАВКИ	81
ОЛЕНА ТИЩЕНКО. ОСУЧАСНЕННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ – НАГАЛЬНА ПОТРЕБА СЬОГОДЕННЯ	83
ГАЛІЯ ЧАНИШЕВА. ЩОДО МОДЕЛЕЙ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	86
ВІКТОРІЯ АНАТІЙЧУК. ПРИВАТНЕ І ПУБЛІЧНЕ В ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН	89
ВАСИЛЬ АНДРІЙВ, ТЕТЯНА ВАХОНЄВА. ДЕЯКІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В КРАЇНАХ ЄС	92
ОЛЬГА БОРДЕНЮК. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	94
МИРОСЛАВА БУК. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ НА ТЕРИТОРІЇ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА	97
ОКСАНА БУНЧУК. ЮРИДИЧНИЙ ЗМІСТ ПРИНЦИПУ ПОВАГИ ПРАВ ЛЮДИНИ	99
ВОЛОДИМИР БУРАК. РИНОК ПРАЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	101
АЛЬОНА БУРКА, МИКОЛА БОДНАРУК. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ТА ЗМІНА КОН'ЮКТУРИ РИНКІВ ПРАЦІ У ЄВРОПІ	104
ЛАУРА БЗОВА. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ПРАВА ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ	106
СЕРГІЙ ВАВЖЕНЧУК. ДО ПИТАННЯ ОЗНАК РЕГУЛЯТИВНИХ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН	108
ЛЮДМИЛА ВАКАРІЮК. ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЄСПЛ ЩОДО ЗАБОРОНИ ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ВІТЧИЗНЯНУ ПРАКТИКУ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ	109
СВІТЛАНА ВИШНОВЕЦЬКА. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОСТІ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ У СФЕРІ ПРАЦІ ЯК ПРАВОВИЙ ВИКЛИК СУЧАСНОСТІ	112
НАТАЛЯ ВОЛКОВА. РІВЕНЬ ЗГУРТОВАНOSTІ В ГРОМАДІ ЯК ІНДИКАТОР ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ В ЧАС КРИЗИ ТА ВІЙНИ	114
ОКСАНА ВОЛОЩУК. ГІБРИДНА АГРЕСІЯ У СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ: ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ ТА ПРИПИНЕННЯ	117
NATALIA VOLCHENKO. THE RIGHT TO INDIVIDUAL FOOD SECURITY IN PUBLIC INTERNATIONAL LAW	119
СЕРГІЙ ГАЛКЕВИЧ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ ДОГОВОРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	122
ЛЮДМИЛА ГАРАЩЕНКО. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГАРАНТІЙ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТАТТЕЮ 118 КЗПП УКРАЇНИ, У РАЗІ ЗАКІНЧЕННЯ /ПРИПИНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ НА ВИБОРНІЙ ПОСАДІ У ПРОФСПІЛКОВІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	124
НІНА ГЕТЬМАНЦЕВА. ВПЛИВ ПРАВОСВІДОМОСТІ ПРАЦІВНИКА НА РІВЕНЬ МОТИВАЦІЇ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАЦІ	127

МАКСИМ ГЕТМАНЦЕВ. ПОНЯТТЯ ТА СУТЬ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	130
ОЛЕКСАНДР ГЕТМАНЦЕВ. ЗНАЧЕННЯ ПРАКТИКИ ЕСПЛ В УДОСКОНАЛЕННІ СУДОВОГО ЗАХИСТУ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ	132
ВІТАЛІЙ ГОРДЄЄВ. ОСНОВНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ СПРАВИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	135
НАТАЛІЯ ГОРОБЕЦЬ. ВІЙНА ЯК КАТАЛІЗАТОР ГЕНДЕРНИХ ПРОБЛЕМ	137
УЛЯНА ГРИШКО. ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ У E-COMMERCE: ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ	138
МАРІЯ ГУДИМА-ПІДВЕРБЕЦЬКА. ПРАВОВА ДОЛЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	141
НАТАЛІЯ ДУБИЦЬКА. ДЕЯКІ КОЛІЗІЙНІ АСПЕКТИ ПРИВАТНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН НЕМАЙНОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	144
СВІТЛАНА ЗАДОРЖНА. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПО РОЗСЛІДУВАННЮ ЗЛОЧИНІВ ТРАНСКОРДОННОГО ХАРАКТЕРУ В ЄС	146
ЮРІЙ ЗАЙКА. СПАДКОВИЙ ДОГОВІР: РЕАЛЬНОСТІ ВИКОНАННЯ	149
АЛЛА ЗЕЛІСКО. КОРПОРАТИВНІ ВІДНОСИНИ: ЗМІНИ ЗАКОНОДАВЧОГО ТА ДОКТРИНАЛЬНОГО ПІДХОДІВ	151
OKSANA KIRPAK. THE CONTRACTUAL REGULATIONS IN THE KARL FRIEDRICH ADLER HERITAGE	154
NATALIA KLIETSOVA, ALLA VYNIARSKA, ANDRII KLIETSOV. DESPITE THE OBSTACLES WE MOVE TO EUROPE: THE PROJECT LAW OF UKRAINE "ON PROFESSIONAL ACTIVITY OF THE DOCTOR OF VETERINARY MEDICINE AND SELF-GOVERNING BODY" AS THE KEY WAY OF DIGITAL HR MANAGEMENT OF VETERINARY SPHERE	157
ОЛЕНА КОВАЛЕНКО. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПРАЦЮ ТА ПРАВА НА ОПЛАТУ ПРАЦІ У ПЕРІОД РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ	160
ІГОР КОВБАС, ГАЛИНА КОВБАС. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	162
ЛЮДМИЛА КОНДРАТ'ЄВА. СУДОВО-ПСИХІАТРИЧНА ЕКСПЕРТИЗА В СПРАВАХ ПРО НАДАННЯ ОСОБІ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ У ПРИМУСОВОМУ ПОРЯДКУ	164
ІРИНА КУДЕРСЬКА. ПРАВОВА ОХОРОНА НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ: ДОСВІД ОКРЕМИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН	167
ОЛЬГА КУЧМА. ВІЙНА ЯК ПРИЧИНА НЕВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ	170
OKSANA MELENKO. MISCONDUCT: PSYCHOLOGICAL-LEGAL APPROACH	171
НАТАЛІЯ МИРОНЕНКО. ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	175
МИХАЙЛО МІЩУК, ЮЛІЯ ЮРЧУК. ДОТРИМАННЯ ТРУДОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ В СУДАХ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	178
ВОЛОДИМИР НИКИФОРАК. ПРАВОВА ПРИРОДА КОНДИКЦІЙНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	182
ЯНА ОДОВІЧЕНА. ТРУДОВИЙ ДОГОВІР З НЕФІКСОВАНИМ РОБОЧИМ ЧАСОМ ЯК НЕСТАНДАРТНА ФОРМА ЗАЙНЯТОСТІ	184
YURIY ORANASHCHUK. AUTHENTICITY AS A CONSEQUENCE OF THE CONTRACTUAL NOTARIZATION	186
ОЛЕГ ОРЛОВСЬКИЙ. ПРАВО НА ЖИТТЯ ЯК КАТЕГОРІЯ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	189
ЛЮДМИЛА ОСТАФІЙЧУК. ПРО ПРАВО БУТИ ЗАБУТИМ	191
АУРІКА ПАСКАР. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПУ ЕКСТЕРИТОРІАЛЬНОСТІ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	194
ТЕТЯНА ПОДОРЖНА. СУДОЧИНСТВО У ФОРМІ ЕЛЕКТРОННОГО ПРАВОСУДДЯ: ДИНАМІЧНІСТЬ ПРОЦЕСУ РОЗГЛЯДУ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ	196
НАТАЛІЯ ПРОЦЬКІВ. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ ДОГОВОРІВ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	199

СВІТЛАНА СИНЧУК. ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ САМОЗАЙНЯТИХ ОСІБ В УКРАЇНІ: ДО ПИТАННЯ ВИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКУ ДВІЧІ	201
ЛЮДМИЛА СІНЬОВА. СОЦІАЛЬНА СФЕРА В УКРАЇНІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	203
КАТЕРИНА СОЛОДАН. ГЛОБАЛЬНЕ ОПОДАТКУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ	205
ОКСАНА СТАСІВ. ПРАВО ПРАЦІВНИКІВ НА ВІДПУСТКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ...	207
ТЕТЯНА ТАРАСЕВИЧ. СОМАТИЧНІ ПРАВА ЛЮДИНИ І МОЖЛИВОСТІ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ	209
ЛЕОНІД ТАРАСЕНКО. КОМЕРЦІЙНІ ПОЗНАЧЕННЯ ЯК ОБ'ЄКТИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ	211
ГАЛИНА ТРУНОВА. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ НА ЗАХИСТ ВІД БЕЗРОБИТТЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	213
ЯНА ТРИНЬОВА. ВСТАНОВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗАСОБІВ РЕАГУВАННЯ НА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО ЯК ВІДПОВІДЬ НА ДЕЯКІ СУЧАСНІ ПРАВОВІ ГЕОПОЛІТИЧНІ ВИКЛИКИ	215
ХРИСТИНА ЧОПКО. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ДИКИХ ТВАРИН ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	218
ВІКТОР ШЕВЧУК. ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	221
АННА ШТЕФАН. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТА ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ ПРО ЗАХИСТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА	223
ОЛЕНА ШТЕФАН. РЕАЛІЗАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРИНЦИПУ ДОСТУПНОСТІ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ ВОЄНОГО СТАНУ	226
ТЕТЯНА ЮЗЬКО. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН УКРАЇНИ В СИСТЕМУ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ТРУДОВОГО ПРАВА	230

ПЕРША ТРИБУНА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

БОГДАН ВАПНЯРЧУК. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН З НАУКОВИМИ ПРАЦІВНИКАМИ	235
ОЛЬГА ГАЛУШКО. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ЯК СКЛАДОВА ПІСЛЯВОЄННИХ РЕФОРМ В УКРАЇНІ	237
ДМИТРО ГРИНЬ. ЩОДО ОСНОВОПОЛОЖНИХ ЗАСАД ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ ПРИ ВИРІШЕННІ ТРУДОВИХ СПОРІВ	239
ОЛЕГ ГОНЧАР. ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ	241
О.М. ГОРДИНСЬКА. РУХОМІ РЕЧІ ЯК ОБ'ЄКТИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ : ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ	243
АНДРІЙ ГРИЦЬКІВ. ЄВРОПЕЙСЬКА КОНВЕНЦІЯ ПРО ВИДАЧУ ПРАВОПОРУШНИКІВ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ДОКУМЕНТ У ЗАСТОСУВАННІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОРДЕРУ НА АРЕШТ	246
ЕДУАРД ДЕМ'ЯНЕНКО. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДИСКРИМІНАЦІЇ ЗА ОЗНАКАМИ СЕКСУАЛЬНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ТА ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У СФЕРІ ПРАЦІ	249
БОЖЕНА ДОСІН. АКТИ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ ЯК ПРАВОВА ФОРМА ПРИЙНЯТТЯ УЗГОДЖЕНИХ РІШЕНЬ СТОРОНАМИ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ	252
АНДРІЙ КАШИЦЬКИЙ. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ ЯК ВИКЛИК СУЧАСНОСТІ	254
АНГЕЛІНА КУП'ЯНСЬКА. ПРАВО НА ОКРЕМУ ДУМКУ СУДДІ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ	256
ДЕНИС КОЗЛІТІН. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ РИМСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ЩОДО ПРАВ ОРГАНІЗАЦІЙ РАДІОМОВЛЕНН	259
ІНА ОСІПОВА. РОЗПОДІЛ ОБОВ'ЯЗКУ ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	261
АНДРІЙ СТАСІВ. ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ СТВОРЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙ	264
ОЛЬГА ХРАБАТИН. ЗНАЧЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВ У СИСТЕМІ ПРАВ ЛЮДИНИ	266
ДАНИЇЛА ЧОРНЕНЬКА. СОМАТИЧНІ ПРАВА ЯК ЗАКОНОМІРНИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ ПРАВ ЛЮДИНИ	268

ПЕРШІ КРОКИ В НАУЦІ

АНАСТАСІЯ БЕЖЕНАР. РЕКВІЗИЦІЯ МАЙНА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ МАЙНОВИХ ІНТЕРЕСІВ ВЛАСНИКА	273
ЄВГЕН ВЛАСЮК. ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН	276
ЕДУАРД ВЛАД. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ З БАТЬКІВ, ЩО ЗНАХОДЯТЬСЯ ЗА КОРДОНОМ	279
ОЛЕСЯ ДУБЧАК. ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	281
ДІАНА ЗВЕЗДАК. СУЧАСНА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ	283
ДІАНА КАПРАВА. ОСОБЛИВОСТІ ПРИПИНЕННЯ ШЛЮБУ ПІД ЧАС ВІЙНИ	285
СТАНІСЛАВА КЕЙВАН. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МОНИТОРИНГУ ЯКОСТІ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ	287
OLENA KIRIL. RESTRICTION OF THE RIGHT TO SECRECY OF CORRESPONDENCE DURING THE MILITARY SITUATION IN UKRAINE	290
АЛІНА КРАЄВСЬКА. ЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ДОБРОСОВІСНОСТІ, РОЗУМНОСТІ ТА СПРАВЕДЛИВОСТІ У ДЕЛІКТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАННЯХ	292
ДАНА ЛУКІЯН. ПРИНЦИП (ЗАСАДА) РОЗУМНОСТІ СТРОКІВ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	294
АРІНА ЛУПУ. ІДЕЯ НЕПОДІЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ: ПРАВДА ЧИ МІФ?	296
ЮЛІЯ ЛЮБЧЕНКО. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ	298
КСЕНІЯ МАЛОФІЙ. ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПІД ВПЛИВОМ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ	300
КАРІНА МАРТИНЕНКО. КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	302
ОЛЕКСАНДР НЕХ. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ	305
ОЛЕКСАНДРА ОНОФРЕЙЧУК. ЗАХИСТ ПРОКУРОРОМ ІНТЕРЕСІВ СУСПІЛЬСТВА У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	307
АНДРІЙ ОРЛОВСЬКИЙ. ПРАВОВА ПРИРОДА ДЕЛІКТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	310
ТЕТЯНА ОСАДЧУК. БАЛАНС ІНТЕРЕСІВ СТОРІН ТРУДОВИХ ВІДНОСИН У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	312
МИКОЛА ПАРАЙКО. ПРИНЦИПИ АКТИВНОСТІ СУДУ ТА ЗМАГАЛЬНОСТІ СТОРІН У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПИТАННЯ ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ	315
ДМИТРО ПАСТУХ. СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПОСМЕРТНОЇ ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ	318
ЮЛІЯ ПАСТУХ. ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ В УКРАЇНІ	321
КСЕНІЯ САВКА. НАКОПИЧУВАЛЬНЕ ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ: ЄВРОПЕЙСЬКА ІМОДЕЛЬ	323
ДІАНА СКРИПНИК. МІСЦЕ АКТИВ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ У СИСТЕМІ ДЖЕРЕЛ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	327
АРТЕМ ТИФАНЮК. ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ	330
МАКСИМ ФІЛІП. ВИДАТКИ НА ФІНАНСУВАННЯ СФЕРИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	333
СЕРГІЙ ШВЕЦОВ. СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ	335
ОЛЕКСАНДР ШЕВЧУК. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ВПО: ПРАВОВИЙ ВИКЛИК ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА	337
ЮЛІЯ ШУМИЛО. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРЕЮДИЦІЙНИХ ФАКТІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	340
АНАСТАСІЯ ЮРЧИШЕНА. ПРАВОВА ДОПОМОГА В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	342

8. Луць В. В. Засновницький договір господарського товариства як передумова (підстава) виникнення корпоративних правовідносин. Корпоративні правочини : збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (27–28 вересня 2013 р., м. Івано-Франківськ). НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України ; за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. В. Луця. Івано-Франківськ, 2013. 231 с.
9. Васильєва В. А. Спільна сумісна власність подружжя і корпоративні права. *Корпоративні правочини* : збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (27–28 вересня 2013 р., м. Івано-Франківськ). НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України ; за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. В. Луця. Івано-Франківськ, 2013. С. 8–14.
10. Спасибо-Фатєєва І. В. Акціонерні угоди. *Право України*. 2009. № 12. С. 182–190.

Oksana Kiriak,
PhD (in Law),
Associate professor at the
Private Law Department
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
o.kiriyak@chnu.cv.ua
ORCID - 0000-0001-8850-805X
Scopus ID - 57221994153

THE CONTRACTUAL REGULATIONS IN THE KARL FRIEDRICH ADLER HERITAGE

The history of law has always been an extremely important component of the development of the political and legal institutions of each state, since on its basis it is easy to trace worldview metamorphoses, changes in the political and cultural values of society, organically inherent in this or that era. The events of the last few years brought into our lives not only a rethinking of many socio-political problems, but also significantly expanded the spectrum of attention to historical parallels and legal figures who faced similar circumstances during other centuries and eras.

In this context, Karl Friedrich Adler was and remains an outstanding civilian thinker of the first half of the last century, whose work and development in the field of corporate law, his consistent statesmanship position and unsurpassed ability to pose topical issues while at the same time proposing constructive ways to solve them - all this causes great interest to his figure and the relevance of the study of his civilistic approaches to understanding the key institutions of private law. Most of the works from his civil law work have a prominent place on the shelves of leading lawyers in Europe, regardless of whether they are engaged in purely theoretical developments or, on the contrary, are exclusively practical civil law enforcers.

Karl Friedrich Adler is the author of many highly specialized legal works, the most famous of which are the following:

1. «Austrian warehouse law» («Das Oesterreichische Lagerhausrecht», 1892 p.);
2. «About the regulation of warehouse activities» («Über die Regulierung der Lagertätigkeit», 1893 p.);
3. «Contributions to the theory of development and dogmatics of company law» («Beiträge zur Entwicklungslehre und Dogmatik des Gesellschaftsrechtes», 1894 p.);
4. «Real contracts and preliminary contracts (first drafts) » («Realcontract und Vorvertrag», 1892 p.);
5. «On the theory of development and dogmatics of corporate law» (Zur Entwicklungstheorie und Dogmatik des Gesellschaftsrechts 1895 p.);
6. «Austrian exchange law» («Österr. Wechselrecht», 1904 p.);

7. «Commercial Law and Exchange Law" in Volume IV of Loeffler's edition of Austrian Laws; Commercial procurement under German law, pending («Handels- und Wechselrecht» in: Bd. IV von Löfflers Studienausgabe österr. Gesetze; Handelskauf nach dt. Recht, unvollendet);
8. «General prescriptions in civil law» («Das Anweisungsrecht des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches», 1913);
9. «Obstacles on the way to general unification» («Hindernisse auf dem Pfade der Rechtsvereinheitlichung», 1916);
10. «Striving for common law» («Das Streben nach Rechtsgemeinschaft», 1916);
11. «Civil law reform in Austria» («Die Zivilrechtsreform in Österreich», 1918);
12. «On the theory of non-fulfillment of obligations when purchasing» («Zur Lehre vom Leistungsverzug beim Kauf», 1923).

They have not lost their relevance until now, they have been translated into Italian and English and are available on electronic resources, and specialists, primarily commercial law, actively use them in their scientific monographs. The most popular is the book «Handbook of all commercial laws: including bill of exchange, cheque, maritime and inland waterway, insurance legislation, as well as postal and telegraph law», which was reprinted 4 times during 1913-1922 and was published by the publishing house of the city of Leipzig.

One of the most popular and requested is the work of Karl Friedrich Adler "Real contracts and preliminary contracts (first drafts)" ("Zur Entwicklungslehre und Dogmatik des Gesellschaftsrechts", 1895), in which Professor K. F. Adler rightly emphasized that the spread of the construction of previous contracts strengthened a number of theoretical problems related to the specificity of obligations regarding the conclusion of contracts in the future [1]. In particular, he rightly drew attention to the fact that at that time there was a lack of a clear theoretical understanding of the place of a preliminary agreement in the system of contractual obligations, and the question of the legal nature of real contracts and preliminary agreements aimed at their execution soon had not been definitively resolved. In addition, according to the researcher, there are questions about the relationship between the legal composition and the prerequisites for the validity of the previous and actual transactions. Along with this, Professor K. F. Adler also concluded that the insufficient theoretical development of this and other related problems leads to the instability of law enforcement practice [4, c. 295]. That is why he called on the legislative level to systematize and explain the researched institutions of civil law [3, c. 187].

No less important was his work devoted to corporate law, namely: «On the theory of development and dogmatic of corporate law» («Zur Entwicklungstheorie und Dogmatik des Gesellschaftsrechts» 1895 p.). It should be noted that the origin and development of Austrian corporate legislation at the initial stage of its formation was quite chaotic and unsystematic, which was due to the objective needs of a rapidly changing social, political and economic system. In the conditions of dynamic development and transformation of legal relations, for the in-depth theoretical development of most institutions of corporate law, and even more so, there was no appropriate base and proper understanding of its fundamental foundations and principles, so Professor K.F. Adler in this vein played the role of a pioneer, whose works are now law has a place of honor in most law libraries in Europe [2].

At the same time, taking advantage of the lack of proper legislative regulation, the dishonesty of the majority of participants in corporate legal relations at that time had a negative impact on broad sections of the population and law enforcement practice as a whole. Concealment of profit, avoidance of taxation, raider captures, removal from the exercise of management rights of minority shareholders, use of a corporate form of doing business to effectively completely avoid the responsibility of the founders of business models of entrepreneurship - this is far from a complete list of problematic issues, for each of which Professor K.F. Adler gave at one time quite comprehensive recommendations on eradication, which could be useful to our contemporaries [2, c. 112-113].

On the deep conviction of Karl Friedrich Adler, by uniting and personifying the property of various layers of society, the corporation itself acts as the most important means of economic development and civil circulation [2, c. 113]. Corporate law is designed to serve private and state interests, the speed of transformation of which quite often does not allow the legislator to respond quickly and modify the relevant civil law norms.

The peculiarity of the approach proposed by Professor Adler to the understanding of the basic principles of corporate law is the fact that he made the main emphasis of his conclusions on the basis of the statement that the nature of relations between subjects of corporate legal relations, as a rule, has a long-term nature and is not always conditioned by the achievement of a certain goals (it is important that this does not allow the participants of these relations to independently predict all possible options for the development of the corresponding circulation between them). The corporate structure is based on the principles of the majority, the content of which is the ability of the majority participant to exert a decisive influence on the rights and legitimate interests of both the corporation as a whole and its minority participants (creditors and workers), which requires bringing to the fore the principle of good faith in the implementation of rights and obligations all participants of such a mechanism without exception [2, c. 113-114].

As Professor K. F. Adler argued, a corporation is not an object of the material world, but rather represents a complex legal phenomenon that accumulates the interests of relatively separate, independent participants in the law, each of whom has his own interest determined by legal status or life circumstances a specific subject of corporate legal relations [2, c. 114].

In connection with this, in practice, the problem of conflict of interests of various subjects of corporate legal relations of different levels and persons who are involved in promoting the activities of the corporation, which collectively requires a balanced balance of the interests of the specified persons as the general goal of regulating corporate relations, often arose. According to K. F. Adler, it is possible to achieve such an effective balance only if the principle of good faith is the basis of any type of corporate legal relationship [2, c. 113].

This progressive for that period thesis was not accepted by contemporaries, although it is now reflected in the text of regulatory legal acts of most countries of the world. After all, the transition to an innovative socially oriented type of development is impossible without the formation of an institutional environment in each state that promotes the growth of entrepreneurial and corporate activity of individuals and legal entities, regardless of citizenship and property tax.

The modern era requires updating the conclusions set forth in the main works of Professor Carl Friedrich Adler, which collectively are able to contribute not only to productive scientific and theoretical knowledge, but also allow to open new perspectives on the most urgent problems of modern civil law, arming every scientist-civilian with a new toolkit for functional and structural analysis.

REFERENCES

1. Adler Karl Friedrich (1913). Das Anweisungsrecht des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches, in: *Grünhuts Zeitschrift*. Nr. 40. 189-208.
2. Adler Karl Friedrich (1916). Das Streben nach Rechtsgemeinschaft, in: *Recht und Wirtschaft*. Nr. 5/5. 111-114.
3. Adler Karl Friedrich (1916). Hindernisse auf dem Pfade der Rechtsvereinheitlichung, in: *Recht und Wirtschaft*. Nr. 5/8-9. 186-189.
4. Adler Karl Friedrich (1918). Die Zivilrechtsreform in Österreich, in: *Österreichisches Zentralblatt für die Juristische Praxis*. Nr. 36/4. 289-296.